Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

6
2023

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

1931
TDIU
TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 424 sahifa, 30-iyun, 2023-yil.

Bosh muharrir:
Sharipov Qo‘ng‘irotboy Avezimbetovich

Bosh muharrir o‘rinbosari:
Karimov Norboy G‘aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay’ati:
Rae Kvon Chung, Janubiy Korea, TDIU faxriy professori, “Nobel” mukofoti laureati
Salimov Oqil Umrzoqovich, O‘zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abdurahmonov Qalandar Xodjayevich, O‘zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a’zosi, Turkiya – O‘zbekiston do‘stlik jamiyati rahbari
Toshkulov Abduqodir Hamidovich, i.f.d., prof., O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining yoshlar, fan, ta’lim, sog‘liqni saqlash, madaniyat va sport masalalari bo‘yicha maslahatchisi o‘rinbosari
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O‘zR Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vaziri o‘rinbosari
Sharipov Qo‘ng‘irotboy Avazimbetovich, t.f.d., prof., TDIU rektori
Oblamuradov Narzulla Naimovich, i.f.n., dots., O‘zR Tabiat resurslari vaziri o‘rinbosari
Djumaniyazov Maqsud Allanazarovich, Qoraqalpog‘iston Resp. Tabiat resurslari qo‘mitasi raisi
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O‘zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Utayev Uktam Choriyevich, O‘zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig‘i o‘rinbosari
Ochilov Farxod, O‘zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo‘limi boshlig‘i
Eshov Mansur Po‘latovich, i.f.d., prof., TDIU Akademik faoliyat bo‘yicha prorektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abdurahmanova Gulnora Qalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., “O‘IRIAM” ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Maqsud Abdullayevich, p.f.d., prof., TDIU Moliya-iqtisod ishlari bo‘yicha prorektori
Karimov Norboy G‘aniyevich, i.f.d., prof., TDIU huzuridagi PKQTMO tarmoq markazi direktori
Hakimov Nazar Hakimovich, f.f.d. TDIU profesor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU Marketing kafedrasi professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do‘stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro “Nordik” universititi rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., prof., Atrof-muhit va tabiatni muhofaza qilish texnologiyalari ilmiy-tadqiqot instituti
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., “El-yurt umidi” jamg‘armasi ijrochi direktori o‘rinbosari
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Toxirov Jaloliddin Ochil o‘g‘li, t.f.f.d., Toshkent arxitektura-qurilish universiteti katta o‘qituvchisi
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Sevil Piriyeva Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktaranti
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o‘qituvchisi
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg‘ona davlat universiteti dotsenti

Ekspertlar kengashi:
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Imomqulov To‘lqin Burxonovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

Sanoat korxonalarida energiyadan foydalanish samaradorligini oshirishning asosiy yoʻnalishlari 6
Buzrukxonov Sardorxon Sarvarxon oʻgʻli, mustaqil izlanuvchi
Klasterlarni rivojlantirishda fermer xoʻjaliklarining strategik boshqaruvi 11
Karimova Nilufar, tayanch doktarant
Application of Information and Communication Technology to Promote Economic Development of Tourism Services in Uzbekistan 16
Peng Xinge, PhD Researcher
Oʻzbekistonda qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan samarali foydalanishning asosiy yoʻnalishlari 21
Xotamov Ibodulla Sadullayevich, i.f.n., professor, **Najmiddinov Yakhyo Fazliddin oʻgʻli,** kafedra assistenti
Suv ta'minot korxonalarida biznes jarayonlari boʻyicha boshqaruv hisobi tizimida hisob yuritishning xususiyatlari 28
Saidakbarov Xusniddin Abdisalomovich, PhD, katta oʻqituvchi
Oʻzbekiston ichki oziq-ovqat tovarlari bozorini toʻldirishning oʻziga xos xususiyatlari 31
Azlarova Munira Muhammad Amin qizi, tadqiqotchi
Assessing the Implementation of Sustainable Practices in Higher Education Institutions to Drive the Transition towards a Green Economy: A Management Perspective 40
Kuzikulova Dilfuza
Qualitative functional development in industrial production 49
Ziyayeva Mukhtasar Mansurdjanovna, TSUE, DSc, assistant professor
Temir yoʻl transportini mahalliylashtirishni moliyalashtirish mexanizmning hozirgi holati 54
Xamrayev Djamshid Panjiyevich, mustaqil tadqiqotchi
Enhancing Education Management for Green Development in Engineering Programs: Strategies, Challenges, and Outcomes 61
Eshbayev Oybek, Department of English Language
Exploring the Role of Effective Management Practices in Achieving a Sustainable Green Economy 68
Rozikov Ravshan, Department of English Language
Enhancing Vocational Competence of Future Economists through English Language Lessons in the Context of the Green Economy 76
Kurbanova Nigina, Department of English Language
Empirical test of regional economic innovation and development along the Belt and Road 85
Kalonov Mukhiddin Bahritdinovich, professor
Shao Junling, PhD student, researcher
Analysis of the Impact of Cross border Investment and International Economic Integration 90
Zhao shenghan
Yashil iqtisodiyotni moliyalashtirishda bank moliya texnologiyalarining ahamiyati 96
Abduraximova Dilora Karimovna, PhD
Rivojlangan mamlakatlarda bilimlar iqtisodiyoti konsepsiyasidan samarali foydalanish yoʻnalishlari 101
Xasanxonova Nodira Isametdinovna, PhD
Biznes inkubator orqali kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarini shakllantirishda "yashil logistika" tamoyillaridan foydalanish 107
Narzullayev Shodiyor Eshpulatovich, kafedra assistent
Innovatsion faoliyatning asosi – intelektual salohiyat 112
Kaxorova Anora Nusratovna, kafedra assistenti
Ijro hokimiyati organlari faoliyatini baholash mezonlari tushunchasi va turlari 118
Qahramon Usmanovich Umidullayev, yuridik fanlar boʻyicha falsafa doktori (PhD)
Temir yoʻl transportida mahalliylashtirishni moliyalashtirishning huquqiy asoslari 124
Xamrayev Djamshid Panjiyevich, mustaqil tadqiqotchisi
Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari boʻyicha moliyaviy hisobot: tayyorlash va avtomatlashtirish 129
Tulayev Mirzakul Salamovich, dotsent
Oʻzbekistonda kichik tadbirkorlikni rivojlantirishning samarali yoʻllari 133
Sh. B. Babayev, dotsent; **M. R. Qulmetov,** dotsent
Sugʻurta kompaniyalari toʻlov qobiliyatini kengaytirish yoʻnalishlari 138
Gʻaniyev Shahriddin Vohidovich, professor, i. f. d. (DsC), **Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich**, i. f. f. d. (PhD)

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Повышении роли цифровой трансформации банков
в современном этапе развития экономики 144
Жиянова Наргиза Эсанбоена, к.э.н., проф., **Азимжонова Малика Шавкат қизи,** специалист первой категории
To'qimachilik korxonalarida tejamkor ishlab chiqarishni tashkil etishda
mehnat resurslari va ishlab chiqarish quvvatlaridan foydalanish samaradorligi 150
Yaxyayeva Inobat Karimovna, dotsent, PhD
Liquidity and recent changes of government securities market
in the United States, the United Kingdom and Japan....................154
Kholikov Khamidulla Vaydulla ugli
"История экономических учений" как основная дисциплина
в подготовке конкурентоспособных кадров экономистов 160
Хакимов Назар Хакимович, доктор философских наук, профессор
The importance of strategic management and strategic leadership 166
Reyimberdiyev Baburbek Adilbek o'g'li
Exploring the Role of Higher Education in Fostering Green Economy Transition:
A Systematic Analysis of Curriculum Integration and Skill Development....................170
Xasanova Zarina, Department of English Language
Inson kapitalini joriy etish tizimi va xodimlar daromadi o'rtasidagi o'zaro ta'sir tahlili....................178
M. O. Hamroqulov, katta o'qituvchi
Yetuk mutaxassis tayyorlash – kelajak uchun sarmoya....................185
Farhod Bagibekovich Xalimbetov
Analysis of new established and liquidated enterprises as a basis for jobs
(On the example of Samarkand region) 188
Saidov Nurali Rakhimovich
Basing and forecasting the priorities of introducing innovative medical services in Khorezm region.193
S. M. Rakhimova
Оптимизации операционной стратегии и повышение экономического
потенциала хлопково-текстильных кластеров 197
Джурабаев Отабек Джурабаевич, доцент
Soliq to'g'risidagi qonunlarni buzganlik uchun yuridik javobgarlikka tortishning huquqiy asoslari 204
Hakimov Feruz Xurshid o'g'li, talaba
Hayot sug'urtasining rivojlanishi va uning ijtimoiy hayotdagi o'rni 207
Baratova Dinora Alisherovna, katta o'qituvchisi
Edge Computing texnologiyalari 213
Qulmatova S., PhD, katta o'qituvchi; **Karimov Botir,** katta o'qituvchi
Aksiyadorlik kapitalida davlat ulushini qisqartirish va xususiylashtirish holati 218
Mamatov Bahromjon Shavkatovich, PhD, dotsent
Xususiy maktablarning ijobiy imijini shakllantirishning nazariy jihatlari....................223
Odilova Sitora Sayfitdin qizi, katta o'qituvchi
Tomorqa xo'jaliklarida oziq-ovqat mahsulotlari yetishtirish hajmining prognoz ko'rsatkichlari 228
Saydullayeva Fotima Jozilovna, assistent
O'zbekiston sug'urta bozori rivojlanishining o'ziga xos xususiyati 235
Xasanov Xayrulla Nasrullayevich
O'zbekiston yoshlarida volontyorlik faoliyatini rivojlantirishning ijtimoiy-siyosiy
va huquqiy mexanizmlari: jahon va mahalliy tajriba 241
Qudratov Anvarmirzo Murodillayevich, siyosiy fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Культурологический аспект преподавания русскоязычной литературы Казахстана в ВУЗе 247
Оспан Айзада Бейсенқызы, докторант 2 курса
Tijorat banklarida kreditlash riskini boshqarish holati tahlili....................251
Mirzoyev Feruz Mamurjonovich, mustaqil izlanuvchi
Tijorat banklari aktivlarini diversifikatsiyalashning zamonaviy holati va tendensiyalari....................259
Abdualim Abdujabbor o'g'li Abdurazzoqov, mustaqil tadqiqotchi
Significance and prospects of using economic-mathematical models
in analysis of our country's economic growth 267
Rasulov Jamshid Shokir o'g'li
Bank daromadlilik ko'rsatkichlariga makroiqtisodiy omillar ta'siri....................274
Madraimov Xabibulla Madaminovich, assistent o'qituvchi

Xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishning ilmiy konsepsiyalari 282
Mamatov Mamajan Axmadjonovich, i.f.n., dotsent
Qishloq xo‘jalik mahsulotlari ishlab chiqarishni rivojlantirishning makroiqtisodiy barqarorligini ta’minlash 288
Ergashova Nargiza Boboxonovna, talaba
Budjet-soliq va pul-kredit siyosatini muvofiqlashtirishning nazariy yondashuvlari 296
Hakimjon Hakimov, tadqiqotchi
Innovatsion-brokerlik faoliyatini rivojlantirishda moliyaviy injiniringni ahamiyatini oshirish istiqbollari 301
Saipnazarov Sherbek Shaylavbekovich, dotsent
O‘zbekistonda inson kapitalini rivojlantirishda ta’lim xizmatlari bozorining ahamiyati 306
Babadjanova Malika Ruzimovna, assistent o’qituvchi
O‘zbekiston sug‘urtalovchilarining moliyaviy barqarorligini ta’minlashda qayta sug‘urtaning roli 312
Kamilov Baxramjon Umardjonovich
Shaxs ma’naviy-axloqiy tarbiyasi hamisha muhim 317
Bekdavlat Aliyev, professor, falsafa fanlari doktori
Jismoniy shaxslar daromadini soliqqa tortishning zamonaviy tendensiyalari 321
O. T. Nurmatov, PhD
Milliy mahsulotning mazmuni, tarkibiy qismlari va harakat shakllarini tadqiq qilishning nazariy-uslubiy asoslari 327
Abdullayev Suyun Artiqovich, O‘zbekiston jahon tillari universiteti prorektori
O‘zbekiston Respublikasidagi yirik tijorat banklari kreditlash amaliyotining ekonometrik tahlil va natijalari 335
Kaxxarov Ulug‘bek Xalmatovich, mustaqil izlanuvchi
Aksiyadorlik jamiyatlari faoliyatda ichki nazorat va auditning xususiyatlari 346
Saidaxmedova Aida Mirzayevna, katta o‘qituvchi
Yangi O‘zbekistonda yog‘-moy korxonalari personalini boshqarishni takomillashtirish 352
D. A. Azlarova, PhD
The Intersection of Sustainability and Economic Development: Balancing Environment and Business Needs 360
Kholikova Rukhsora Sanjarovna, PhD, **Izzatulloev Bakhodir Ubaydullo ugli,** student
Davlat-xususiy sheriklikni tashkil etishning huquqiy-institutsional mexanizmlari 364
Zuhra Abdikarimova, tayanch doktorant
Zamonaviy portfel nazariyasi asosida samarali portfelni shakllantirish 370
Sindarov Fazliddin Qahramonovich, kafedra assistenti
Iste’molchilarning qandolat mahsulotlariga bo‘lgan talablarini raqamli platformalar orqali tadqiq qilish yo‘llari 376
To‘ychiyeva Vasila Faxriddin qizi, assistent
Investitsiya muhiti va faoliyati natijalarini baholash uslublari 381
B. K. Tuxliyev, professor
Sanoat korxonalarida resurslar salohiyatini tizimli tahlil qilish – korxonalarining iqtisodiy barqarorligini ta’minlash omili sifatida 386
Madraximova Gulasal Ro‘zimboy qizi, PhD
Mintaqada kichik biznes va xususiy tadbirkorlik rivojlanishi tahlili (Xorazm viloyati misolida) 391
Aminboy Sa’dullayev, i.f.n, dotsent, **Dilshod Vaisov,** magistr, **Farhod Egamberganov,** magistr
Xizmatlar ko‘rsatish korxonalarini soliqqa tortish amaliyoti va uni takomillashtirish 397
Pardayev Jamshid Muzaffarovich, tadqiqotchi
Asosiy kapitalga yo‘naltirilgan investitsiyalar: yutuqlar, kamchiliklar va yechimlari 403
Muxitdinova Kamola Alisherovna, PhD
Directions of attracting foreign capital and specific characteristics of the eurobond transaction 407
Gafurov Olimjon, teacher, **Kholmuminov Humoyun,** teacher, **Abrueva Sevinch,** student,
Формирование международных систем бухгалтерского учета в условиях глобализации экономики 411
Ф. Т. Абдувахидов, доцент, **А. Ю. Нурмухаммедов,** доцент
Qishloqda turizmni tashkil etishning mamlakatimiz taraqqiyotiga ta’siri 417
Jo‘rayeva Nargiza Abduvohidovna, dotsent
Public debt, poverty and economic growth of Uzbekistan 420
Mirzamakhmudov Marufjan Mahamadsharif ugli

XIZMATLAR KO‘RSATISH KORXONALARINI SOLIQQA TORTISH AMALIYOTI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH

Pardayev Jamshid Muzaffarovich
TDIU tadqiqotchisi

Annotatsiya: O‘zbekiston milliy iqtisodiyotida yalpi ichki mahsulot tarkibida xizmatlarning ulushi yil sayin oshib bormoqda. Bunda xizmat ko‘rsatish korxonalarining ulushi katta ahamiyatga ega. Xizmat ko‘rsatish korxonalarini soliqqa tortish o‘ziga xos xususiyatga egadir. Xizmat ko‘rsatish korxonalarini moliyaviy qo‘llab quvvatlash borasida amaliy ishlar amalga oshirilmoqda, biroq bu borada hali yetarlicha muammolar mavjud. Mazkur maqolada ana shu masalalar keng yoritiladi.

Kalit so‘zlar: soliq, soliqqa tortish, xizmatlar sohasi, xizmat, davlat, moliyaviy qo‘llab-quvvatlash, soliq imtiyozlari, preferensiya, soliq qarzi, ortiqcha to‘lov, soliq siyosati, aholi jon boshiga xizmat ko‘rsatish, iste’mol narxlar indeksi, soliq tushumlari.

ПРАКТИКА НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ СФЕРЫ УСЛУГ И ЕЕ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ

Аннотация: Доля услуг в структуре валового внутреннего продукта в национальной экономике Узбекистана с каждым годом увеличивается. Большое значение в этом имеет доля сервисных предприятий. Налогообложение предприятий сферы услуг имеет свои особенности. Осуществляется финансовая поддержка предприятий сферы услуг, но проблем в этом плане еще много. В данной статье подробно рассматриваются эти вопросы.

Ключевые слова: налог, налогообложение, сфера услуг, услуга, государство, финансовая поддержка, налоговый кредит, преференция, налоговая задолженность, переплата, налоговая политика, обслуживание на душу населения, индекс потребительских цен, налоговые поступления.

THE PRACTICE OF TAXATION OF SERVICE ENTERPRISES AND ITS IMPROVEMENT

Abstract: The share of services in the structure of gross domestic product in the national economy of Uzbekistan is increasing every year. The share of service enterprises is of great importance in this. Taxation of enterprises in the service sector has its own characteristics. Although practical work on financial support for service enterprises is underway, there are still enough problems in this regard. This article discusses these issues in detail.

Key words: tax, taxation, service sector, service, state, financial support, tax credit, preference, tax debt, overpayment, tax policy, per capita service, consumer price index, tax revenues.

KIRISH (INTRODUCTION)

Xizmat ko‘rsatish korxonalarining yuzaga kelishida aholi turmush tarzining xususiyatlari juda katta rol o‘ynaydi. Jamiyatda iqtisodiy taraqqiyot o‘sib borishi, yangi turdagi tovarlarning paydo bo‘lishi, aholining pul mablag‘larining oshib borishi aholining yangi turdagi sotsial ehtiyojlarini keltirib chiqaradi. Bu kabi yangi ehtiyojlar esa, xizmatlarning yangi turi paydo bo‘lishiga va uni amalga oshiruvchi korxonalarning vujudga kelishiga zamin bo‘ladi.

Xizmatlar sohasi tovar ishlab chiqarish sohasidan o‘z ichki va tashqi xususiyatlari va ularning iste’mol etilishi nuqtai nazaridan anchayin farqlanadi. Chunki xizmatlar moddiy shakldagi tovarlarni ishlab chiqarish jarayonidagi ayrim nozik oraliq bosqichlarda namoyon bo‘lib, ishlab chiqarishning bir maromda ketishida o‘ziga xos funktsiyani bajarsa, boshqa tomondan uning qiymatlarini aniqlash ham o‘ziga xos bo‘ladi. Hozirgi kunda esa respublikamizda xizmatni bajarish va uni iste’mol qilish davrining bir xil vaqtga to‘g‘ri kelishi xizmatning o‘ziga xos xususiyati sifatida ma’lum bir vaqt davomida ko‘rsatilgan xizmatlar qiymatini o‘lchovchi “Ishlab chiqarilgan (ko‘rsatilgan) xizmatlar hajmi” statistik ko‘rsatkichi, iste’molchilarga (yuridik va jismoniy shaxslar, norezidentlarni qo‘shgan holda) ko‘rsatilgan xizmatlar qiymatini aks ettiradi. Xizmatlar oldi-sotdi obyekti sifatida chiqqanda va iqtisodiy ahamiyatga ega bo‘lgan (xizmatlarni ishlab chiqaruvchining sarf-xarajatlarini to‘laligicha yoki sezilarli darajada qoplaydigan) narxlarda sotilganda, xizmatlar bozor uchun mo‘ljallanib ishlab chiqarilgan hisoblanadi”[1].

1 Stat.uz. O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi. Statistik ko‘rsatkichlarga qisqa metodologik tushuntirishlar. Toshkent-2022.

MAVZUGA OID ADABIYOTLARNING TAHLILI (LITERATURE REVIEW)

Xizmat koʻrsatish korxonalarning xususiyatlari va ularni soliqqa tortishning nazariy masalalalari koʻpgina iqtisodchi olimlar tomonidan ilmiy jihatdan tizimli tadqiq qilib kelinmoqda. Ular sirasiga quyidagi ilmiy tadqiqotlarni keltirish mumkin. Jumladan, Smirnova E.A., Sheveleva I.A. xizmat koʻrsatuvchi kompaniyalar tomonidan qoʻllaniladigan soliqni rejalashtirishning turli strategiyalarini koʻrib chiqqan, Bezrukova I.Y, Xachatryan A.R., Jukov D.V, I.V.Matvyeyevlar tomonidan esa, soliq siyosati va uning iqtisodiyotda xizmat koʻrsatish sohasini rivojlantirishga taʼsiri tahlil qilingan, shu jumladan, soliq stavkalarining investitsiyalarga taʼsiri va soliq imtiyozlaridan foydalanish samaradorligi baholangan. shuningdek, bu bilan bogʻliq soliq risklari va ularni boshqarish imkoniyatlarini baholab bergan. Kozlova E.V., E.V.Larina ilmiy tadqiqotlarida xizmat koʻrsatish sohasidagi soliqqa tortishning xususiyatlari, shuningdek, uning muammolari va rivojlanish istiqbollari koʻrib chiqilgan, ushbu sohaning oʻziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda maxsus soliq mexanizmlarini ishlab chiqish zarurligiga eʼtibor qaratilgan. Bernard Bell, Gerald Melinskiy esa, xizmat koʻrsatish sohasidagi soliqqa tortish bilan bogʻliq turli masalalar, jumladan, soliqlarning ushbu sohadagi tadbirkorlik subyektlariga taʼsiri, shuningdek, soliqlarning xizmatlar isteʼmoliga taʼsirini koʻrib chiqqan.

Bundan tashqari mahalliy olimlardan I.Tuxliyev, I.Ochilov, Gʻ.Mustafoyev, B.Ismailovlarning ilmiy tadqiqot ishlarida xizmat koʻrsatish sohasining ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati yoritilgan boʻlsa, Shu bilan birgalikda xizmat koʻrsatish korxonalarini soliqqa tortishning ayrim jihatlari soliq nazariyasi bilan shugʻullangan olimlarning ilmiy tadqiqotlarida ham muayyan darajada oʻrin olgan. Bunday ilmiy tadqiqotlarga professor D.Mutalova, iqtisodiyot fanlari doktori Q.Toʻqsonov, iqtisodiyot fanlari doktori, professor B.Sanaqulova, iqtisodiyot fanlari doktori I.Niyazmetov, iqtisodiyot fanlari doktori, professor J.Urmonov, dotsent A.Botirov, iqtisodiyot fanlari doktori, professor Sh.Toshmatovlar tomonidan amalga oshirilgan ilmiy tadqiqotlarni keltirish mumkin[2]. Qayd etilgan ilmiy ishlarda kichik biznes subyektlari va tadbirkorlikning boshqa yoʻnalishdagi korxonalarni soliqqa tortish masalalarini koʻrishda tadqiqot obyektlari sifatida bevosita xizmat koʻrsatish faoliyatini bilan shugʻullanayotgan korxonalar ham olinganki, bunga asoslangan holda ushbu ilmiy ishlarni xizmat koʻrsatuvchi korxonalarni soliqqa tortishga daxldor tadqiqotlar sifatida qarash mumkin. Shu bilan birgalikda alohida qayd etish lozimki, xizmat koʻrsatish korxonalarini alohida bir tizim sifatida soliqqa tortish jarayonlarini dissertatsion tadqiqot sifatida oʻrganilgan ilmiy tadqiqotlar deyarli amalga oshirilmagan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI (RESEARCH METHODOLOGY)

Xizmat koʻrsatish sohasi har qaysi milliy iqtisodiyotda muhim boʻgʻin sifatida amal qiladi. Bu faoliyat bilan maʼlum turdagi va xizmat koʻrsatishning xususiyatlariga asoslangan korxona va tashkilotlar shugʻullanadi. Xizmat koʻrsatish sohasida faoliyat olib borayotgan korxonalar amaldagi qonunchilikka koʻra[3], oʻzlariga yuklatilgan soliq va boshqa majburiy toʻlovlarni amalga oshiradi. Masalan, Oʻzbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 20 va 85-moddalariga koʻra, “Soliq Kodeksiga muvofiq, zimmasiga belgilangan soliqlar hamda yigʻimlarni toʻlash majburiyati yuklatilgan yuridik va jismoniy shaxslar soliq toʻlovchilar deb eʼtirof etiladi, soliq toʻgʻrisidagi qonun hujjatlari bilan soliq toʻlovchilar zimmasiga yuklatilgan soliqlarni va yigʻimlarni toʻgʻri hisoblab chiqarish hamda oʻz vaqtida toʻlash majburiyati ularning soliq majburiyatidir”[4]. Xizmat koʻrsatish korxonalari ham Soliq kodeksi va boshqa qonun hujjatlariga koʻra, faoliyat yoʻnalishlaridan kelib chiqib soliqlarni toʻlaydi. Xizmat koʻrsatish korxonalarini soliqqa tortishning nazariy masalalarini koʻrib chiqish uchun fikrimizcha, ularni soliqqa tortishda qanday yondoshuvlar boʻlganligini koʻrib chiqish lozim boʻladi, bunda ularning tarkibini koʻrish katta ahamiyatga egadir. Shu jihatdan olganda xizmat koʻrsatish korxonalari koʻlamiyligi jihatdan qanday tarkibga egaligini aniqlab, soliqqa tortishning nazariy asoslarini koʻrish maqsadga muvofiqdir, shu maʼnoda quyidagi jadvalni keltirib oʻtamiz.

---

2 Mutalova D.M. Soliqqa tortishning soddalashtirilgan tartibini takomillashtirish. Iqtisodiyot fanlari nomzodi ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya avtoreferati. 2010-y., Sanakulova B. R. Kichik tadbirkorlik subyektlarining soliqqa tortish mexanizmini takomillashtirish orqali iqtisodiy oʻsishni taʼminlash. Iqtisodiyot fanlari doktori ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya avtoreferati. 2016., Niyazmetov I. M. Soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish orqali soliq tizimi barqarorligini taʼminlash. Iqtisodiyot fanlari doktori ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya avtoreferati. 2018., Urmonov J.J. Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini soliq mexanizmi vositasida tartibga solishni takomillashtirish. Iqtisodiyot fanlari doktori ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya avtoreferati.2018., Botirov Azamat Axmedovich. Kichik tadbirkorlik subyektlarini soliqqa tortish amaliyotini takomillashtirish yoʻllari. Iqtisodiyot fanlari nomzodi ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya avtoreferati. 2012., Toshmatov Sh. A. Korxonalar iqtisodiy faolligini oshirishda soliqlar rolini kuchaytirish muammolari. Iqtisodiyot fanlari doktori ilmiy darajasini olish uchun yozilgan dissertatsiya avtoreferati.2008.

3 Masalan, Oʻzbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi, Oʻzbekiston Respublikasi “Fuqarolik kodeksi”, Oʻzbekiston Respublikasi “Xususiy korxona toʻgʻrisida”gi qonuni, Oʻzbekiston Respublikasi “Soliq kodeksi”, “Davlat korxonalari toʻgʻrisidagi Nizom” va shu kabi meʼyoriy hujjatlar.

4 Oʻzbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 20 va 85-moddalari.

1-jadval: O'zbekistonda xizmatlar sohasida jami faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar tarkibi[5] (1-yanvar holatiga ko'ra)

№	Yillar	Xizmat ko'rsatish korxonalari, jumladan:	
		Kichik tadbirkorlik subyektlari	Yirik korxonalar
1.	2019	153767	59308
2.	2020	199929	62050
3.	2021	247043	62344
4.	2022	283214	64367
5.	2023	325809	66978

Keltirilgan 1-jadval ma'lumotlari respublikamizda 2023-yilning 1-yanvar holatiga xizmat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlar umumiy sonining (523 556 birlik) 325 809 birligi kichik tadbirkorlik subyektlari sanaladi, bu esa, xizmatlar sohasiga oid faoliyat ko'rsatayotgan korxona va tashkilotlarning umumiy sonidagi ulushi 82,9 % ni tashkil etdi. Xizmat ko'rsatish faoliyati bilan shug'ullanuvchi yirik tashkilotlarning ulushi 17,1 % ni (66 978 birlik) tashkil etadi. Agar, buni 2019-yilga nisbatan dinamik jihatdan tahlil qiladigan bo'lsak 2019-yil 1-yanvar holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan kichik tadbirkorlik subyektlari soni 153 767 birlikni yoki ularning umumiy sonining 72,2 % ini tashkil etgan. O'tgan yilning mos davriga nisbatan ularning o'sish sur'ati 112,4 % ni tashkil etgan. Ushbu tahlil natijalari xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishning nazariy asoslaridan ikkita muhim jihatga e'tibor qaratilishini taqozo etadi.

Xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishning nazariy asoslarini tahlili shuni ko'rsatadiki, bu masala mamlakatlarning qonuniy talablariga tabiiy bo'lib, ularning ishlash shakli, tashkilot tuzilishi va hisobotlariga amalga oshirilib kelingan. Bular asosan xizmat ko'rsatish uchun narxlarga ko'rsatiladigan ko'maklar va xizmatlarga soliqlar, xizmat ko'rsatish korxonalarining ishchilariga to'lovlar, ularning pensiyalariga o'tkaziladigan to'lovlar, soliqlar va to'lovlarni monitoring qilish uchun hisobotlarni taqdim qilinishini soliq nazorati shaklida muvofiqlashtirish, xizmat ko'rsatish korxonalarining o'ziga muhtoj moliyaviy vositalarga (masalan, kreditlarga) o'tkazishlari uchun soliqlar va to'lovlarni o'tkazish tartiblarida rivojlanib kelgan. Xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortish ko'plab omillarga bog'liq holda rivojlangan, masalan, xizmat ko'rsatish turi, biznesning hajmi va mulki, mintaqaviy va milliy soliq qonunlari va boshqalar.

Biroq, odatda xizmat ko'rsatish korxonalariga nisbatan qo'llaniladigan ba'zi soliqlar, masalan, qo'shilgan qiymat solig'i (QQS) dunyoning aksariyat mamlakatlarida xizmatlar ko'rsatuvchi ko'pchilik kompaniyalar uchun majburiy soliq hisoblanadi, bundan tashqari, tadbirkorlik subyektlari o'z hududida amaldagi muayyan shartlar va qoidalarga ko'ra daromad solig'i, mol-mulk solig'i, yer solig'i va boshqa soliqlarni to'lashlari belgilab qo'yilgan. Ayrim mamlakatlarda tadqiqot va ishlanmalar, infratuzilma va texnologiya kabi turli xizmatlarga sarmoya kiritadigan korxonalar uchun maxsus soliq imtiyozlari va imtiyozlar ham mavjud. Bunday soliq imtiyozlari korxonaning umumiy soliq yukini kamaytirishi va uning moliyaviy holatini yaxshilashi mumkin.

Soliqqa tortish mexanizmlari takomillashib borishi bilan, xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortish juda murakkablashib bordi, qator muammolar ham paydo bo'la boshladi o'z o'rnida soliq qonunchiligi ham takomillashib bordi. Shu sababli, soliq risklarini samarali boshqarish va soliq imtiyozlarini maksimal darajada oshirish uchun tadbirkorlarga soliq maslahatchilari institutlari ham shakllangan. Xizmat ko'rsatuvchi korxonalarning soliqqa tortilishi ko'pgina omillarga, jumladan, ular qaysi mamlakatda joylashganligiga, huquqiy maqomiga, daromadiga va ular ko'rsatadigan xizmat turiga bog'liq holda rivojlanib kelmoqda.

Xizmat ko'rsatuvchi korxonalarni soliqqa tortish ko'plab omillarga, jumladan mulkchilik shakliga, faoliyat turiga va hududiy qonunlarga bog'liq. Umuman olganda, daromad solig'i xizmat ko'rsatish sohasi korxonalari uchun soliq solishning asosiy manbai hisoblanadi. Ba'zi hollarda xizmat ko'rsatish korxonalari biznes hajmi, xodimlar soni va biznes turi kabi bir qator omillarga qarab soliq imtiyozlari yoki imtiyozlarga ega bo'lishi mumkin.

Xizmat ko'rsatish korxonalari uchun asosiy soliqlar: daromad solig'i - xo'jalik yurituvchi subyektlardan ma'lum vaqt davomida olingan foydadan kelib chiqib undiriladigan soliq. Daromad solig'i stavkasi korxonaning joylashgan joyi va hajmiga, shuningdek, soliq imtiyozlarining mavjudligiga bog'liq. QQS - bu korxonalar tovarlar va xizmatlarni sotishda undiriladigan qo'shilgan qiymat solig'i sifatida soliq stavkasi korxonaning joylashgan joyi va hajmiga, shuningdek, sotilgan mahsulot turiga ham bog'liq. Mol-mulk solig'i - bu tadbirkorlik subyektlaridan ularning mol-mulki, shu jumladan binolar, jihozlar, transport vositalari va boshqa mol-mulk qiymatidan kelib chiqqan holda undiriladigan soliq. Mulk solig'i stavkasi mulkning joylashgan joyi va qiymatiga bog'liq. Yagona ijtimoiy soliq - bu tadbirkorlik subyektlaridan ularning daromadlaridan kelib chiqqan holda undiriladigan soliq bo'lib, daromad solig'i, mol-mulk solig'i va boshqalar kabi bir nechta soliqlarni almashtiradi. Yagona ijtimoiy

5 O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma'lumotlari asosida muallif tomonidan tuzilgan.

soliq stavkasi korxona xodimlarining ish haqiga va boshqa omillarga bog'liq. O'zbekiston soliq tizimida bu soliq yangi tahrirdagi Soliq kodeksiga asosan ijtimoiy soliq sifatida qo'llanilib kelinmoqda.

Albatta, xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortish masalalari ko'pgina ilmiy tadqiqot ishlarining obyekti sifatida o'rin olib kelmoqda. Shu jihatdan quyida ana shu yo'nalishda olib borilgan ilmiy tadqiqotlarni ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilamiz.

2-jadval: Xizmat ko'rsatish tarmog'ini soliqqa tortish masalalariga yo'naltirilgan ilmiy tadqiqotlar[6]

Ilmiy tadqiqotning nomi yoki yo'nalishi	Muallif(lar)i	Asosiy yo'nalishi
Xizmat ko'rsatish sohasida soliqni rejalashtirish: strategiyalar va xavflar	Smirnova E.A., Sheveleva I.A.	Xizmat ko'rsatuvchi kompaniyalar tomonidan qo'llaniladigan soliqni rejalashtirishning turli strategiyalari ko'rib chiqilgan, shuningdek, bu bilan bog'liq soliq risklari va ularni boshqarish imkoniyatlari baholangan.
Soliq siyosatining iqtisodiyotda xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishga ta'siri	Bezrukova I.Y, Xachatryan A.R., Jukov D.V, Matvyeyev I.V.	Soliq siyosati va uning iqtisodiyotda xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishga ta'siri tahlil qilingan, shu jumladan soliq stavkalarining investitsiyalarga ta'siri va soliq imtiyozlaridan foydalanish samaradorligi baholangan.
Xizmat ko'rsatish sohasidagi soliqqa tortish: xususiyatlar va istiqbollar	Kozlova E.V., Larina E.V.	Xizmat ko'rsatish sohasidagi soliqqa tortishning xususiyatlari, shuningdek, uning muammolari va rivojlanish istiqbollari ko'rib chiqilgan, ushbu sohaning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda maxsus soliq mexanizmlarini ishlab chiqish zarurligiga e'tibor qaratilgan.
Soliq yukining xizmat ko'rsatish korxonalarining raqobatbardoshligiga ta'siri	Artemeva O.A., Kiseleva R.A.	Soliq yukining xizmat ko'rsatuvchi korxonalarning raqobatbardoshligiga ta'siri ko'rib chiqilgan.
Soliqlarning xizmat ko'rsatish sohasiga ta'sirini baholash	Nikolas Kiyefer, Ron Sabin, Metyu Scheffer, Jonas Scher.	Soliq siyosati xizmat ko'rsatish sohasining o'sishi va rivojlanishiga ta'siri tadqiq qilingan.
Xizmatlarga soliq solishning iqtisodiy jihatlari	B. Bell, G. Melinskiy	Xizmat ko'rsatish sohasidagi soliqqa tortish bilan bog'liq turli masalalar, jumladan, soliqlarning ushbu sohadagi tadbirkorlik subyektlariga ta'siri, shuningdek, soliqlarning xizmatlar iste'moliga ta'siri ko'rib chiqilgan.
Xizmat ko'rsatish sohasiga investitsiyalar uchun soliq imtiyozlarini baholash	P. Barrera, M. Best.	Xizmatlar sohasiga investitsiyalarni jalb qilishda qanday soliq imtiyozlari eng samarali bo'lishi mumkinligi ko'rsatib berilgan.
Soliq solish va xizmat ko'rsatish dinamikasi	Erik Tardiff, Maykl Graber	soliqlarning xizmat ko'rsatish korxonalarining xatti-harakatlariga, jumladan narxlar, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish sifati o'zgarishiga qanday ta'sir qilishi baholangan.
Xizmatlardagi texnologik innovatsiyalarga soliqlarning ta'siri	Ch. E. Orlean, F. Musson.	Soliq siyosati xizmat ko'rsatish sohasidagi innovatsiyalarni rag'batlantirish masalalari tahlil qilingan.

Xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishning nazariy asoslarini tadqiqi shuni ko'rsatadiki, ularni soliqqa tortish ma'lum bir nazariyalarning mazmuniga asoslanib rivojlanib kelmoqda. Ushbu 6-rasmda ko'rsatib o'tilganidek, xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishda soliq nazariyalar sifatida yagona soliqqa tortish nazariyasi, progressiv soliqqa tortish nazariyasi hamda Gibrid (kombinalashgan) soliqqa tortish nazariyalarini keltirib o'tish mumkin. Biroq, bu nazariyalardan eng ko'p qo'llaniladiganlar sifatida yagona soliq nazariyasini keltirish mumkin. Respublikamiz soliq tizimida esa, shu bilan birgalikda xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishda gibrid (kombinalashgan) soliqqa tortish nazariyasining tamoyillari qo'llanila boshlanganligini ko'rish mumkin.

Agar, O'zbekiston soliq tizimidagi xizmat ko'rsatish korxonalariga nisbatan soliq tizimidagi evolyutsion jarayonlarni nazariy jihatdan tahlil qiladigan bo'lsak, ular asosanni soliqqa tortishning asosi sifatida ular olgan daromad hamda yalpi tushum muhim sanalib kelingan. Vaholanki, bugungi kunda ularni soliqqa tortishning asosini ham ularning tovar aylanmasi (yalpi tushum) asosiy mezon sifatida amal qilib kelmoqda.

6 Ilmiy tadqiqotlarga oid ilmiy adabiyotlar tahlili asosida muallif tomonidan shakllantirilgan.

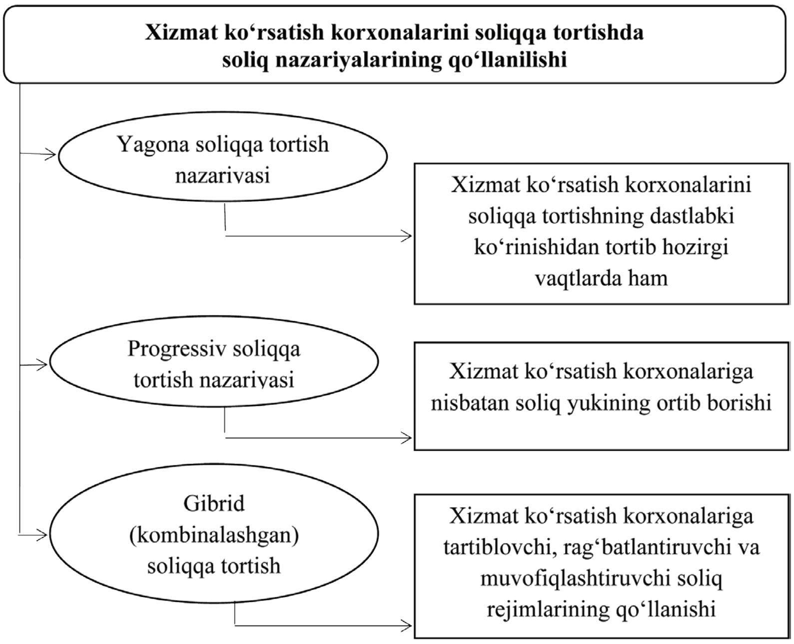

1 - r a s m: Xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishda soliq nazariyalarining qo'llanilishi[7]

Xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishning nazariy asoslarini tadqiqi shuni ko'rsatadiki, ularni soliqqa tortish ma'lum bir nazariyalarning mazmuniga asoslanib rivojlanib kelmoqda. Ushbu 6-rasmda ko'rsatib o'tilganidek, xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishda soliq nazariyalar sifatida yagona soliqqa tortish nazariyasi, progressiv soliqqa tortish nazariyasi hamda Gibrid (kombinalashgan) soliqqa tortish nazariyalarini keltirib o'tish mumkin. Biroq, bu nazariyalardan eng ko'p qo'llaniladiganlar sifatida yagona soliq nazariyasini keltirish mumkin. Respublikamiz soliq tizimida esa, shu bilan birgalikda, xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishda gibrid (kombinalashgan) soliqqa tortish nazariyasining tamoyillari qo'llanila boshlanganligini ko'rish mumkin (bu jarayonni mazkur bobning keyingi qismlarida thxtalib o'tamiz).

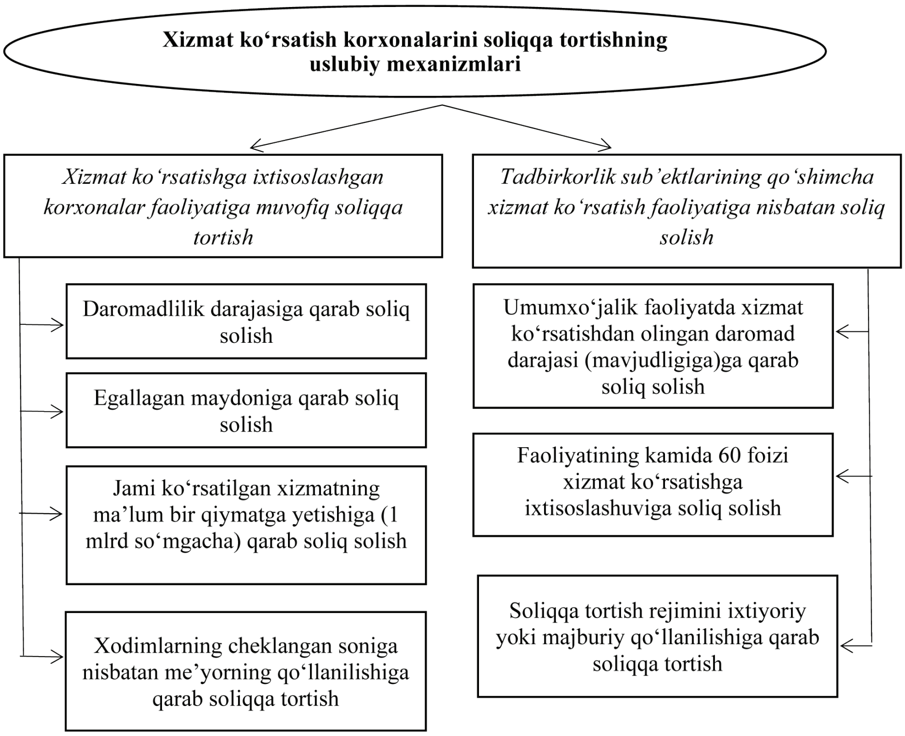

2 - r a s m: Xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishning uslubiy mexanizmlari[8]

7 Muallif tomonidan tuzilgan.
8 Muallif tomonidan tuzilgan.

Xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishning nazariy-uslubiy asoslarini tadqiq qilishda bu jarayonning uslubiy mexanizmlarini ham ko'rib chiqish ilmiy ahamiyatga egadir. Bu uslubiy asoslari tarixiy jarayonlar va iqtisodiy islohotlar natijasida o'zgarib rivojlanib borgan. Hozirgi kunda O'zbekiston soliq tizimidagi soliqqa tortish amaliyotida xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishda ikki xil uslubiy amaliyotni ko'rish mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR (CONCLUSION/RECOMMENDATIONS)

Umumiy xulosa sifatida ta'kidlash mumkinki, xizmat ko'rsatish korxonalarning O'zbekiston milliy iqtisodiyotida yalpi ichki mahsulot tarkibidagi ulushi (o'rtacha 40 foizini tashkil qilmoqda) jihatidan, aholi bandligini ta'minlashda, qolaversa davlat byudjetiga soliq tushumlarini shakllantirishda ham o'ziga xos munosib ravishda rivojlanib kelmoqda. Agar, xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortish evolyutsion jarayonlariga e'tibor beradigan bo'lsak, ularni soliqqa tortish asosan daromadlarini soliqqa tortish shaklida amal qilganligini ko'rish mumkin. Bundan kelib chiqadiki, bugungi kunda O'zbekiston soliq tizimida xizmat ko'rsatish korxonalarini soliqqa tortishda soliqqa tortishning turli xil tartiblari amal qilib kelmoqda.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 11-maydagi xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida PQ-5113-sonli qarori.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 27-yanvardagi "Xizmatlar sohasini rivojlantirishga oid qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-104-sonli qarori.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021-yil 15-sentyabrdagi PF-6314-son "Tadbirkorlik subyektlari uchun ma'muriy va soliq yukini yanada kamaytirish, biznesning qonuniy manfaatlarini himoya qilish tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmoni.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2011-yil 4-apreldagi PF-4296-son "Tadbirkorlik subyektlarini tekshirishlarni yanada qisqartirish va ular faoliyatini nazorat qilishni tashkil etish tizimini takomillashtirish borasidagi qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi Farmoni.
5. Котлер, Ф., Маркетинг менеджмент. Экс пресс-курс. 2-е изд. / Пер. с англ. под ред. Божук С. Г. СПб.: Питер, 2006.
6. Малолетко Дмитрий Николаевич. Мониторинг налогового вклада предприятий общественного питания коллективных средств размещения. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук. Москва 2013 г.
7. Дышлевский Алексей Сергеевич. Налогообложение предприятий гостиничного типа. Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата экономических наук. Москва 2007 г.
8. Tuxliyev I.S., Hayitboyev R., Ibodullayev N.Y., Amriddinova R.S. Turizm asoslari: O'quv qo'llanma – S.: SamISI, 2010.
9. Ochilov I. Bozor munosabatlari sharoitida xizmatlarning turlari va ularning tavsifi. // Xizmat ko'rsatish, servis va turizm sohalarini rivojlantirish: muammolar va ularning yechimlari. Monografiya. T.: "Iqtisodiyot-moliya", 2008-yil.
10. Mustafoyev G'olib Sultonmurodovich. Xizmat ko'rsatish va raqamli xizmatlar: rivojlanish bosqichlari hamda ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati. "Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar" ilmiy elektron jurnali. № 6, noyabr-dekabr, 2020 yil.; Ismailov B.A. Xizmat ko'rsatish sohasi rivojlanishining ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati va tamoyillari iqtisod va moliya / экономика и финансы 2021.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov
Musahhih: Xondamir Ismoilov
Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2023. № 6

© Materiallar ko‘chirib bosilganda “Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Тел.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

«Yashil iqtisodiyot va taraqqiyot» jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi 26-uy.